

چابهار، پیروزی مضاعف ایران و هند بر آمریکا

به گزارش روابط عمومی عمومی و امور بین الملل منطقه آزاد چابهار به نقل از ایرنا، به گفته کارشناسان بی توجهی دهلی نو به فشارهای آمریکا و تمرکز ایران و هند بر همکاری در زمینه های مختلف بویژه انرژی و کریدورهای ارتباطی می تواند پیروزی مضاعفی برای دو کشور باشد.

هند در سالهای اخیر با افزایش رشد اقتصادی و غلبه بر مشکلاتی مانند فقر مفرط، بیسوادی و بهداشت عمومی نگاه خود را به افق های دورتری دوخته و خود را در قامت یک قدرت منطقه و جهانی می بیند.

بندر استراتژیک چابهار به عنوان تنها بندر اقیانوسی ایران، که در فاصله ای نزدیک با چند بندر مهم هند قرار دارد بهترین و ارزانه ترین راه برای این کشور برای گشودن در بازارهای آسیای میانه و همچنین دست یابی به افغانستان بدون نیاز به پاکستان است.

** اهمیت چابهار برای هند در چیست

بندر چابهار که در دریای عمان قرار گرفته است دسترسی هند به افغانستان از طریق دریا را آسان می کند. دولت هند متعهد به سرمایه گذاری 500 میلیون دلاری برای توسعه چابهار و همچنین سرمایه گذاری 1.5 میلیارد دلاری برای ساخت مجموعه ای از جاده ها و راه آهن شده است.

سال گذشته هند دو محموله گندم را از طریق بندر چابهار به افغانستان صادر کرد. این اقدام با هدف اثبات اعتبار این مسیر و گسترش ورود محموله های جهانی پیش از فعال شدن کامل بندر چابهار انجام شد.

بندر چابهار که در استان سیستان و بلوچستان واقع در سواحل جنوبی ایران قرار دارد، راه دسترسی هند به چهار شهر در افغانستان را نیز فراهم خواهد کرد.

فاز نخست این بندر در ماه دسامبر (آذر) سال گذشته با حضور حسن روحانی رئیس جمهور ایران و نمایندگان از هند و سایر کشور های منطقه افتتاح شد.

بندر چابهار هزینه حمل و نقل و زمان برای صادرات کالاهای هند به دیگر کشورها را به یک سوم کاهش می دهد. این بندر همچنین تجارت میان هند، افغانستان و ایران را با توجه به مخالفت های پاکستان برای استفاده از خاک این کشور، افزایش خواهد داد.

** هند خواهان توسعه چابهار است

به گفته ویجی گوخال معاون وزیر امور خارجه هند، این کشور به دنبال توسعه چابهار به عنوان دروازه ارتباط با افغانستان و آسیای مرکزی است.

وی گفت: برای استفاده از ظرفیت کامل این بندر برای کمک به افغانستان، هند ممکن است پروژه ساخت ریل آهن از چابهار به زاهدان را در آینده اجرایی کند.

دهلی نو همچنان به دنبال توسعه کریدور بین المللی حمل و نقل شمال جنوب است که می تواند صادرات هند به آسیای مرکزی را از نظر هزینه و زمان بسیار کاهش دهد.

گوخال با اشاره به پاکستان به عنوان یک مانع برای ارتباطات منطقه ای تصریح کرد: اگرچه ارتباطات هند با کشور های حوزه غربی خود ادامه داشته است اما این ارتباطات با مشکل روبرو بوده اند. ما سعی کردیم از طریق ایجاد کریدور هوایی حمل و نقل با افغانستان، از پاکستان عبور کنیم.

بنابراین دهلی نو قصد دارد مسیر هایی ایجاد کند تا به کلی مانع پاکستان برطرف شود و همچنین به هند اجازه دهد تا با همکاران راهبردی خود در افغانستان و آسیای مرکزی ارتباط داشته باشد.

** تسلیم نشدن هند در برابر فشارهای آمریکا

در بحبوحه های فشارهای آمریکا بر کشورهای جهان برای قطع مراودات نفتی با ایران، هند نه تنها تسلیم تهدیدات آمریکا نشد بلکه در مذاکراتی پیچیده با واشنگتن توانست در ارتباط با تحریم های نفتی ایران معافیت کسب کند و همزمان مکانیسمی طراحی کرد تا منافع خود در بندر چابهار را حفظ کند.

با توجه به اهمیت ایران برای هند به عنوان دروازه ورود به منطقه اوراسیا، دولت دهلی نو دیدارهایی در سطح وزرا با تهران و مسکو برگزار کرد تا پروژه کریدور بین المللی حمل و نقل شمال و جنوب را اجرایی کند.

مقامات هندی همچنین مذاکرات گسترده ای با آمریکا و همچنین ایران و افغانستان با هدف گسترش حضور خود در چابهار انجام داده است. آنها می دانستند که اگرچه این بندر درآمد نفتی برای ایران نخواهد داشت، اما در صورتی که آمریکا با معافیت چابهار از تحریم های ایران موافقت نکند، شرکت های هندی که در این پروژه سرمایه گذاری کرده اند دچار مشکلات زیادی خواهند شد.

در طول چند ماه گذشته هند راههای مختلفی را بررسی کرد تا منافع خود را در چابهار حفظ کند. این بندر مسیر دسترسی آسان هند به افغانستان است. کابل نیز بر اساس توافق سه جانبه ای که با دهلی نو و تهران امضا کرده است بخشی از این پروژه می باشد.

موقعیت استراتژیک، ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک ایران مورد توجه کشورهای بزرگ جهان بوده و هست. موقعیت مناسب ریلی و جاده ای و دسترسی ایران به سواحل طولانی در خلیج فارس، دریای عمان، دریای مکران، سواحل دریای خزر در سالهای اخیر بسیار مورد توجه تولیدکنندگان بزرگ اقتصادی جهان بوده است.

**** معافیت بندر چابهار از تحریم های آمریکا**

هفته گذشته، وزارت امور خارجه آمریکا اعلام کرد که واشنگتن، پروژه توسعه بندر چابهار ایران را از تحریم ها معاف کرده است. این معافیت که به دستور «مایک پمپئو» وزیر امور خارجه آمریکا صورت گرفته، شامل ساخت خطوط ریلی از چابهار ایران به افغانستان و واردات فراورده های نفتی و مواد غذایی از تهران است.

موافقت نامه راهبردی تأسیس بندر بین المللی چابهار در خردادماه 1395 و پس از اجرای برجام به امضای سران ایران، هند و افغانستان رسیده بود.

«نیککی هیلی» نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد پیش تر در سفر به هند و در دیدار با «نارندرا مودی» نخست وزیر این کشور، گفته بود که واشنگتن مانع طرح توسعه چابهار که با همکاری دهلی نو در جریان است، نخواهد شد.

وی در تلاش برای توجیه علت عقب نشینی کاخ سفید از مواضع گذشته، گفته بود که بندر چابهار برای کمک به وضع افغانستان ضروری است.

**** ایران و هند در طرح چابهار از روش روپیه-ریال استفاده می کنند**

پس از آنکه چابهار از سایه تحریم ها رها شد، ایران و هند برای تثبیت فعالیت ها استفاده از مکانیسم روپیه - ریال را در دستور کار خود قرار دادند.

'گوپال کریشنا' معاون وزیر کشتیرانی و جاده های هند در این خصوص نوشت: هند در حال تلاش برای استفاده از مکانیسم روپیه-ریال در بندر چابهار می باشد بطوریکه ضمانت ها با استفاده از ارز روپیه صادر و دلار و یا یورو کنار گذاشته می شود.

اعلام این تصمیم نشان دهنده علاقه مندی هند به ادامه پروژه چابهار حتی در صورت شکست تلاش های دهلی نو برای کسب معافیت از تحریم های آمریکا علیه ایران می باشد.

این در حالیست که تلاش های هند برای اجرایی کردن فاز اول بندر چابهار به دلیل چالش های بانکی ناشی از تحریم های جدید آمریکا علیه ایران با مشکل روبرو شده است بنابراین 'شرکت بین المللی بنادر هند' تا زمانی که یک پیمانکار هندی برای مدیریت، عملیاتی سازی و نگه داری بندر چابهار تعیین شود، به صورت موقت (18 ماه) شرکت خدمات بنادر کاوه در ایران را به عنوان همکار خود در این بندر معرفی کرده است.

در همین حال نیتین گادکاری وزیر کشتیرانی هند نیز اخیرا در سخنانی بر اهمیت راهبردی بندر چابهار برای هند تاکید کرد و گفت: دولت هند در حال ساخت یک بندر بزرگ در چابهار است. فاصله میان دو شهر مومبای تا دهلی بیشتر از فاصله میان چابهار و بندر

کاندلا است.

***چابهار، عامل رونق تجارت منطقه

اکنون دیگر چابهار به خوبی نقش خود به عنوان عامل رونق تجاری در منطقه را اثبات کرده است بطوریکه وزارت حمل و نقل افغانستان نیز اعلام کرد: بزودی خط کشتیرانی تجاری این کشور با کمک جمهوری اسلامی ایران به منظور انجام فعالیت‌های تجاری میان منطقه آزاد چابهار و هند راه اندازی خواهد شد.

بر اساس این گزارش بعد از قرار گرفتن افغانستان در فهرست کشورهای مشمول معافیت تحریم‌های آمریکا علیه مردم ایران، دولتمردان این کشور با تأسیس خط کشتیرانی از بندر چابهار به هند به دنبال حل مشکلات اقتصادی خود هستند.

مقامات وزارت حمل و نقل افغانستان، می‌گویند: طرح تأسیس خط کشتیرانی با همسایگانی مانند ایران، هند و دیگر کشورهای منطقه در میان گذاشته شده است و ایران قرار است با سرمایه‌گذاری در این بخش به افغانستان کمک کند، اگرچه بر اساس برنامه‌های پیشین قرار است خرید کشتی‌ها توسط بخش خصوصی افغانستان انجام شود.

بندر چابهار یک موفقیت در روابط هند و ایران است و پس از عملیاتی شدن آن، تحولات زیادی پیرامون این بندر اتفاق افتاده و بر اساس خبرهای منتشر شده ترافیک باری از بندر کراچی به چابهار منتقل شده است.

